

Epizootiološka situacija kod KKS i usaglašenost propisa Republike Srbije sa regulativama EU i standardima OIE

Budimir Plavšić, Jelica Uzelac, Saša Ostojić
Uprava za veterinu

Sadržaj

- ❖ **Klasična kuga svinja (KKS)**
 - Propisi o KKS (Srbija i EU)
 - Epizootiološka situacija
 - OIE standardi
 - Rezultati vakcinacije

Propisi Srbije

- ***Program mera zdravstvene zaštite životinja***
- ***Pravilnik o utvrđivanju mera za rano otkrivanje, dijagnostiku, sprečavanje širenja, suzbijanje i iskorenjivanje zarazne bolesti klasične kuge svinja, kao i načinu njihovog sprovođenja***
- ***Novi propisi, transponovani iz EU, pripremljeni i spremni na usvajanje (čeka se usvajanje nove strategije i odluka o prestanku vakcinacije)***

PROGRAM MERA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA

- **Opšteprihvaćeni koncept nadzora i monitoringa**
- **Tradicionalni pristup**
- **Inovacije**
 - 1) obeležavanje, registracija i praćenje kretanja životinja
 - 2) zoosanitarne i biosigurnosne mere i dobrobit životinja;
 - 3) **aktivni nadzor zdravstvenog stanja životinja;**
 - 4) **edukacija vlasnika i držaoca životinja;**
 - 5) **imunoprofilaktičke mere;**
 - 6) **dijagnostička ispitivanja u cilju ranog otkrivanja naročito opasnih zaraznih bolesti, organizacija i sprovođenje epizootiološkog uviđaja;**
 - 7) dijagnostička ispitivanja životinja u cilju otkrivanja bolesti i infekcija i otpornosti na antimikrobna sredstva;
 - 8) dijagnostička ispitivanja kod pobačaja;
 - 9) dijagnostičko ispitivanje u centrima za veštačko osemenjivanje goveda i svinja i dijagnostičko ispitivanje priplodnih bikova i nerastova koji se koriste za prirodno parenje.

PROGRAM MERA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA

Zoosanitarne i biosigurnosne mere i dobrobit životinja

BIOSIGURNOSNE MERE

- 1) Utvrđivanje nivoa biorizika primenom indikatora biosigurnosti;
- 2) Informisanje svih učesnika u proizvodnji;
- 3) Priprema preporuka, uputstava i standardnih operativnih procedura;
- 4) obuka veterinarskih inspektora, veterinara i odgajivača;
- 5) kontrola primene biosigurnosnih mera;
- 6) svrstavanje farmi različitog kapaciteta u kategorije i promena kategorije farme prema efikasnosti sprovođenja biosigurnosnih mera.

PROGRAM MERA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA

3) aktivni nadzor zdravstvenog stanja životinja;

- Na svim gazdinstvima na kojima se drže i uzgajaju životinje od strane veterinarskih organizacija kojima su ustupljeni poslovi iz Programa mera
- najmanje jedanput godišnje na gazdinstvima na kojima se drže i uzgajaju goveda, ovce, koze, konji, pčele i ribe
- **najmanje tri puta godišnje na gazdinstvima na kojima se uzgajaju svinje, odnosno svaki put pre sprovođenja vakcinacija, lečenja i drugih mera zdravstvene zaštite i obeležavanja životinja.**
- patomorfološki pregled uginulih životinja, kržljave prasadi.
- Ukoliko se prilikom patomorfološkog pregleda uoče znaci bolesti karakteristični za klasičnu kugu svinja, izvršiće se dijagnostička ispitivanja
- Aktivni nadzor sa posebnom pažnjom će se vršiti na **porodičnim farmama tipa B** (kategorija 2) koje predstavljaju najveći rizik za pojavljivanje i širenje klasične kuge svinja.

PROGRAM MERA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA

4) edukacija vlasnika i držaoca životinja;

- U toku nadzora, pružanja veterinarskih usluga i po posebnim programima - stalno informisanje i edukaciju vlasnika i držaoca životinja u cilju podizanja svesti o značaju sprovođenja mera sprečavanja pojave, ranog otkrivanja, praćenja, suzbijanja i iskorenjivanja zaraznih i parazitskih bolesti životinja, a posebno zoonoza.
- prijavljivanja sumnje na zarazne bolesti životinja, obavezama koje proističu iz zakona i Programa mera
- u slučaju nepoštovanja propisa o tome odmah obavesti veterinarskog inspektora radi nalaganja korektivnih mera.

Klanice - inspekcijski pregled svinja pre klanja kao i trupova, unutrašnjih organa i sporednih proizvoda posle klanja, naročito životinja koje potiču sa porodičnih farmi tipa B

- virusološka ispitivanja tonzila svinja

PROGRAM MERA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA

5) imunoprolaktičke mere – vakcinacija protiv klasične kuge svinja

- stalno održavanje imuniteta protiv virusa klasične kuge svinja (vakcinacija) u populaciji domaćih svinja.
- Na svim gazdinstvima na kojima se drže i uzgajaju svinje tokom cele godine vršice se vakcinacija svih svinja vakcinom od atenuiranog K-soja virusa, prema uputstvu proizvođača vakcine, u skladu sa posebnim propisom.
- Zabranjena je vakcinacija divljih svinja uključujući i vakcinaciju divljih svinja u ograđenim lovištima, farmama i odgajalištima.
- Vođenje evidencije i unošenje podataka unosi u Centralnu bazu.
- Monitoring vakcinacije,
- Službene kontrole sprovođenja vakcinacije i obeležavanja,
- Nadzor kod divljih svinja

PROGRAM MERA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA

5) Kategorizacija gazdinstava;

- 1) komercijalna farma;*
- 2) porodična farma tipa A;*
- 3) porodična farma tipa B;*
- 4) seosko gazdinstvo;*
- 5) gazdinstvo sa držanjem svinja na otvorenom*

PROGRAM MERA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA

Analiza nivoa biosigurnosti na gazdinstvima

- **klasifikacija** gazdinstava prema nivou sprovođenja biosigurnosnih i higijenskih mera na gazdinstava – veterinarske stanice

Regionalizacija (zoniranje)

- u skladu sa standardima OIE u zavisnosti od epizootiološke situacije, sprovođenja vakcinacije, monitoringa i nadzora i dr.

Kanalisani sistem i kompartmentalizacija

- više farmi ili jedne ili više epizootioloških jedinica koje posluju u okviru zajedničkog sistema upravljanja bisigurnosnim merama i prometom svinja i proizvodima od svinja, koji osigurava odgovarajući zdravstveni status (KKS) za sve interne subpopulacije svinja
- monitoring i nadzor na klasičnu kugu svinja, službene kontrole u područjima u okviru kojih funkcioniše kanalisani sistema za uzgoj i promet svinja kao i u zonama oko objekata (3 km i 10 km).

Nadzor u lovištima

PROGRAM MERA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA

Analiza nivoa biosigurnosti na gazdinstvima

- **klasifikacija** gazdinstava prema nivou sprovođenja biosigurnosnih i higijenskih mera na gazdinstava – veterinarske stanice

Regionalizacija (zoniranje)

- u skladu sa standardima OIE u zavisnosti od epizootiološke situacije, sprovođenja vakcinacije, monitoringa i nadzora i dr.

Kanalisani sistem i kompartmentalizacija

- više farmi ili jedne ili više epizootioloških jedinica koje posluju u okviru zajedničkog sistema upravljanja bisigurnosnim merama i prometom svinja i proizvodima od svinja, koji osigurava odgovarajući zdravstveni status (KKS) za sve interne subpopulacije svinja
- monitoring i nadzor na klasičnu kugu svinja, službene kontrole u područjima u okviru kojih funkcioniše kanalisani sistema za uzgoj i promet svinja kao i u zonama oko objekata (3 km i 10 km).

Nadzor u lovištima

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

P R A V I L N I K

*O UTVRĐIVANJU MERA ZA RANO OTKRIVANJE,
DIJAGNOSTIKU, SPREČAVANJE ŠIRENJA, SUZBIJANJE I
ISKORENJIVANJE ZARAZNE BOLESTI KLASIČNE KUGE SVINJA,
KAO I NAČINU NJIHOVOG SPROVOĐENJA*

Službeni Glasnik RS 102/09

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

POJMOVNIK

- Gazdinstvo
- Divlje svinje
- Dijagnostički priručnik
- Žarište
- Inficirano područje
- Kontaktno gazdinstvo
- Marker vakcina
- Metapopulacija divljih svinja
- Nadležno telo
- Nacionalna referentna laboratorija
- Područje(region)
- Područje sa velikom gustinom svinja

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

POJMOVNIK

- Pomije
- Prijemčiva populacija divljih svinja
- Primarno žarište
- Primarni slučaj klasične kuge svinja kod divljih svinja
- Proizvodna jedinica (podjedinica)
- Svinje
- Svinja sumnjiva da je zaražena virusom klasične kuge svinja
- Sekundarno žarište
- Službena potvrda bolesti
- Slučaj klasične kuge svinja
- Savet za veterinarstvo

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

PRIJAVLJIVANJE KLASIČNE KUGE SVINJA

- **Sumnja** na pojavu i pojava klasične kuge svinja prijavljuje se odmah Ministarstvu
- Ako je **potvrđena** pojava, Ministarstvo dostavlja informacije OIE-u, Evropskoj komisiji, zemljama uokruženju i:
- prijavljuje bolest i dostavlja podatke o:
 - * *izbijanju klasične kuge svinja koje je potvrđeno na gazdinstvu*
 - * *slučaju klasične kuge svinja koji je potvrđen u klanici ili transportnom sredstvu*
 - * *pojavi klasične kuge svinja kod divljih svinja*
 - * *rezultatima epizootiološkog uviđaja*
- prosleđuje podatke o novim potvrđenim slučajevima klasične kuge svinja kod divljih svinja na zaraženom području

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

MERE U SLUČAJU **SUMNJE** NA POJAVU KLASIČNE KUGE SVINJA NA GAZDINSTVU

- Veterinarski inspektor vrši epizootiološki uviđaj i naređuje sledeće mere:
 - *popis svih svinja na gazdinstvu prema kategorijama i broju bolesnih, uginulih ili sumnjivih na zarazu*
 - *ograničenje kretanja svinja na gazdinstvu*
 - *zabranu prometa svinja sa i na gazdinstvo*
 - *zabranu iznošenja leševa uginulih svinja*
 - *zabranu stavljanja u promet mesa i drugih proizvoda od svinja, stočne hrane, otpadaka i opreme*
 - *zabranu kretanja ljudi i vozila sa i na gazdinstvo*
 - *postavljanje dezinfekcionih barijera na ulazu i izlazu objekta gde se drže svinje i na ulazu i izlazu sa gazdinstva*
- U slučaju nepovoljne epizootiološke situacije ili na području sa velikom gustom svinja, veterinarski inspektor može da naredi mere koje se sprovode u slučaju potvrde klasične kuge svinja.

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

MERE U SLUČAJU **SUMNJE** NA POJAVU KLASIČNE KUGE SVINJA NA GAZDINSTVU

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

MERE KOJE SE SPROVODE U SLUČAJU **POTVRDE** KLASIČNE KUGE SVINJA NA GAZDINSTVU

Veterinarski inspektor na gazdinstvu gde je službeno potvrđena KKS, naređuje:

1) Sprovođenje epizootiološkog uviđaja i

2) Sprovođenje sledećih mera:

- *ubijanje (eutanziju) svih svinja na zaraženom gazdinstvu*
- *uzimanje dovoljnog broja uzoraka od uništenih svinja*
- *neškodljivo uklanjanje leševa uginulih i uništenih svinja*
- *pronalaženje i neškodljivo uklanjanje proizvoda, sirovina i otpadaka poreklom od svinja*
- *pronalaženje i neškodljivo uklanjanje semena, jajnih ćelija i embriona svinja*
- *obradu svih materija i otpadaka koji su mogli biti kontaminirani*
- *uništavanje svih materijala koji se koriste za jednokratnu upotrebu, a koji su mogli biti kontaminirani*
- *čišćenje i dezinfekciju objekta u kojima su svinje držane, vozila kojima je vršen prevoz*

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

MERE KOJE SE SPROVODE NA **KONTAKTNIM** GAZDINSTVIMA

Ako veterinarski inspektor utvrdi na osnovu epizootiološkog uviđaja da postoji sumnja na pojavu klasične kuge svinja na kontaktnim gazdinstvima i ako to epizootiološka situacija zahteva, naređuje

- ***sprovođenje mera u slučaju potvrde klasične kuge svinja na gazdinstvu i***
- ***uzimanje dovoljnog broja uzoraka od uništenih svinja, kako bi se prisustvo virusa klasične kuge svinja na kontaktnom gazdinstvu potvrdilo ili isključilo.***

Mere se sprovode na kontaktnim gazdinstvima sve dok se sumnja na klasičnu kugu svinja ne isključi.

ДИК
БАЧКА ТОПОЛА

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

EPIZOOTIOLOŠKI UVIĐAJ

Epizootiološki uviđaj vrši se kada postoji sumnja na pojavu klasične kuge svinja na osnovu epizootiološkog upitnika i obavezno obuhvata sledeće podatke:

- 1) vremenski period, tokom koga je virus klasične kuge svinja mogao biti prisutan na gazdinstvu pre nego što je ova bolest prijavljena ili pre nego što je postavljena sumnja na bolest;
- 2) mogući izvor klasične kuge svinja na gazdinstvu i utvrđivanje svih ostalih gazdinstava, gde su se svinje mogle zaraziti iz istog izvora;
- 3) kretanje ljudi, vozila, svinja, leševa, semena, proizvoda od svinja ili bilo kog drugog materijala, kojim se virus može preneti sa ili na gazdinstvo.

Ako se prilikom epizootiološkog uviđaja utvrdi da bi klasična kuga svinja mogla da se proširi sa ili na gazdinstva koja se nalaze na području drugih država, o tome se odmah obaveštavaju te države.

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

ZARAŽENO I UGROŽENO PODRUČJE

Nakon službenog potvrđivanja klasične kuge svinja na gazdinstvu određuju se granice zaraženog i ugroženog područja.

Granice **zaraženog područja** određuju se u krugu poluprečnika od najmanje 3 km oko mesta izbijanja bolesti. Zaraženo područje nalazi se u okviru **ugroženog područja** u krugu poluprečnika najmanje 10 km oko mesta izbijanja bolesti.

Kod određivanja granica zaraženog i ugroženog područja uzimaju se u obzir:

- 1) rezultati epizootiološkog uviđaja;
- 2) geografske karakteristike, naročito prirodne ili veštačke granice;
- 3) položaj i međusobna udaljenost gazdinstava;
- 4) podaci o prometu i trgovini svinjama i podaci o postojećim klanicama;
- 5) sredstva i osoblje kojima se raspolaže za kontrolu prometa svinja unutar područja, naročito ukoliko uginule ili uništene svinje moraju biti uklonjene sa gazdinstva sa kog potiču.

Sakule

Jer

ribnjak Veliki Alas

Čenta

ribnjak Baranda

Pečena slatina

Baranda

Slatina

Rakita

Velika slatina

Opovo

Image © 2005 DigitalGlobe

Google

Pointer 45°05'32.28" N 20°27'55.87" E elev 71 m

Streaming ||||| 100%

Eye alt 12.92 km

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

MERE KOJE SE SPROVODE NA ZARAŽENOM PODRUČJU (1)

- **popis** svih gazdinstava na kojima se drže i uzgajaju svinje
- **vakcinaciju** svih nevakcinisanih svinja, kao i svinja kod kojih je od poslednje vakcinacije prošlo više od šest meseci,
- **obeležavanje** i registraciju svih neobeležanih svinja,
- **zabranu premeštanja i prometa** svinja, osim u posebnim slučajevima.

Izuzetno od ove zabrane, a uz odobrenje veterinarskog inspektora, može se odobriti provoz svinja putem-saobraćajnicom ili železnicom kroz zaraženo područje, pod uslovom da se provoz obavlja bez zaustavljanja i istovarivanja životinja. Odobrenje se daje za svinje namenjene za klanje koje dolaze izvan zaraženog područja i koje odlaze na klanje u klanicu koja se nalazi u zaraženom području;

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

MERE KOJE SE SPROVODE NA ZARAŽENOM PODRUČJU (2)

- **čišćenje i dezinfekcija**, prevoznih sredstva i opreme, ili materijala koji je mogao biti zaražen (leševi, stočna hrana, stajnjak i sl.)
- **zabranu** ulaza i izlaza drugih domaćih životinja na i sa gazdinstva
- **prijava**, svake uginule ili bolesne svinje na gazdinstvu veterinarskom inspektoratu, koji naređuje sprovođenje odgovarajućih ispitivanja;
- **zabrana premeštanja svinja** sa gazdinstva na kome se drže dok ne istekne najmanje 30 dana od sprovedenog čišćenja i prve dezinfekcije zaraženih gazdinstava, odnosno najmanje 15 dana od sprovedene vakcinacije na tom gazdinstvu.

Nakon perioda od 30 dana, može se odobriti premeštanje svinja sa gazdinstva pod uslovom samo za direktan prevoz:

- u klanicu, na hitno klanje ako je moguće unutar zaraženog ili ugroženog područja,
- u objekat za neškodljivo uklanjanje
- u druge objekte unutar zaraženog područja; u posebnim slučajevima

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

MERE KOJE SE SPROVODE NA ZARAŽENOM PODRUČJU (3):

- **zabranu** prometa semena, jajnih ćelija i embriona svinja sagazdinstava unutar zaražnog područja;
- **obavezno sprovođenje odgovarajućih biosigurnosnih mera** koje su potrebne za smanjivanje opasnosti od širenja virusa klasične kuge svinja od strane svake osobe koja ulazi ili izlazi sa gazdinstva.

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

MERE NA **UGROŽENOM** PODRUČJU (1):

- 1) popis svih gazdinstava;
- 2) vakcinacija svih nevakcinisanih svinja kao i svinja kod kojih je od poslednje vakcinacije prošlo više od šest meseci;
- 3) obeležavanje i registraciju svih neobeležanih svinja;
- 4) zabrana kretanja i prevoza svinja, javnim i privatnim putevima, osim uz odobrenje, koje se može dati za svinje koje se provoze putem ili železnicom kroz ugroženo područje, pod uslovom da se provoz obavlja bez zaustavljanja i istovarivanja životinja, kao i za svinje koje potiču izvan ugroženog područja, a upućene su na neodložno klanje u klanicu koja se nalazi u ugroženom području,
- 5) čišćenje i dezinfekcija kamiona i drugih prevoznih sredstava i opreme koja je korišćena pri prevozu svinja ili drugih životinja ili materijala koji je mogao biti zaražen virusom klasične kuge svinja (npr. leševi, hrana za životinje, stajnjak);

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

MERE NA **UGROŽENOM** PODRUČJU (2):

6) zabrana ulaza i izlaza na i sa gazdinstva svim životinjama tokom prvih sedam dana od određivanja granica ugroženog područja;

7) prijava, svake uginule ili obolele svinje;

8) zabrana stavljanja u promet svinja sa gazdinstva najmanje 21 dan od sprovedenog čišćenja i završne dezinfekcije zaraženih gazdinstva, odnosno 15 dana od sprovedene vakcinacije svinja.

Nakon isteka perioda od 21 dana, može se odobriti premeštanje svinja sa gazdinstva i to samo za direktan prevoz:

- *na hitno klanje u klanicu ako je moguće unutar zaraženog ili ugroženog područja,*
- *u objekat za neškodljivo uklanjanje ili odgovarajuće mesto, gde se svinje odmah ubijaju na human način, a njihovi trupovi neškodljivo uklanjaju*
- *u posebnim slučajevima na druge objekte unutar zaraženog ili ugroženog područja.*

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

MERE NA **UGROŽENOM** PODRUČJU (3):

Ukoliko se svinje prevoze u klanicu, radi klanja, meso mora da se obeleži tako da se zna da potiče od tih svinja zbog njegove kasnije upotrebe i odredišta.

- 9) zabrana prometa semena, jajnih ćelija i embriona svinja sa gazdinstava unutar ugroženog područja;
- 10) odgovarajuće biosigurnosne mere koje su potrebne za smanjivanje opasnosti od širenja virusa klasične kuge svinja.

Propisi Srbije: Pravilnik KKS

PONOVNO UVOĐENJE SVINJA NA GAZDINSTVO NAKON PRESTANKA BOLESTI

Ponovno uvođenje svinja na gazdinstvo na kome je potvrđena klasična kuga svinja može se izvršiti u zavisnosti od načina držanja svinja na gazdinstvu pri čemu moraju biti ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) da svinje potiču sa gazdinstava na kojima nije bilo slučajeva klasične kuge svinja u poslednjih šest meseci i da na njima, u tom periodu, nisu sprovedene nikakve mere suzbijanja ove bolesti;*
- 2) da su svinje obeležene na propisan način;*
- 3) da su svinje vakcinisane protiv klasične kuge svinja pri čemu period od sprovedene vakcinacije ne sme biti manji od 15 dana ni duži od 6 meseci.*

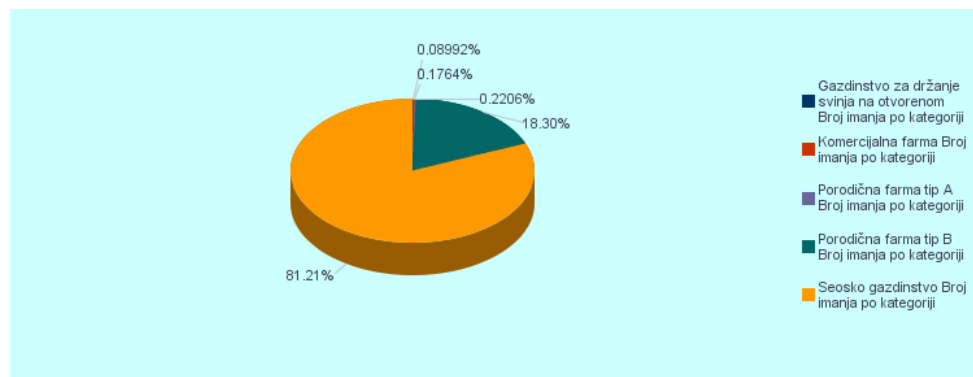
Propisi EU

- Council Directive 2001/89 of 23 October 2001 on Community measures for the control of classical swine fever
- Commission Decision 1999/246/EC of 30 March 1999 approving certain contingency plans for the control of classical swine fever
- Commission Decision 2002/106/EC of 1 February 2002 approving a Diagnostic Manual establishing diagnostic procedures, sampling methods and criteria for evaluation of the laboratory tests for the confirmation of classical swine fever
- Commission Decision 2007/19/EC of 22 December 2006 approving contingency plans for the control of classical swine fever pursuant to Council Directive 2001/89/EC
- Commission Decision 2007/682/EC of 18 October 2007 on the renewal of the Community stocks of live attenuated vaccine against classical swine fever

Kategorizacija gazdinstava

Biosigurnosne mere

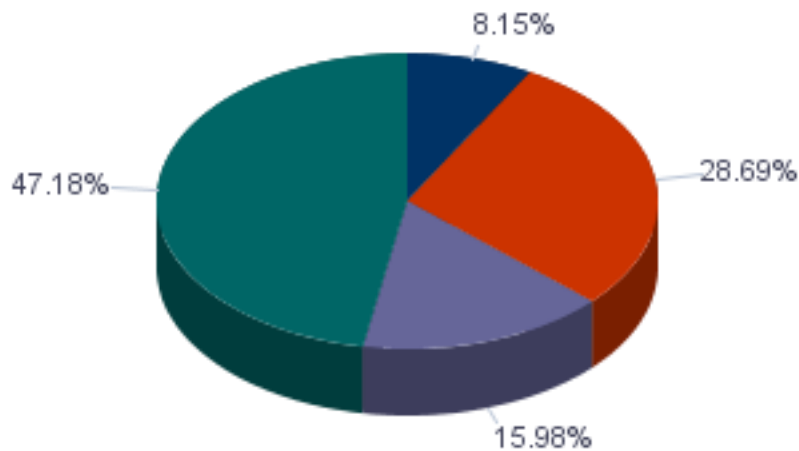
No.	Kategorizacija gazdinstava	Broj	%
1	Komercijalne farme	359	0,18
2	Porodične farme A	449	0,22
3	Porodične farme B	37.251	18,30
4	Seoska gazdinstva	165.280	81,21
5	Otvoreno držanje	183	0,09
Ukupno		203.522	100%

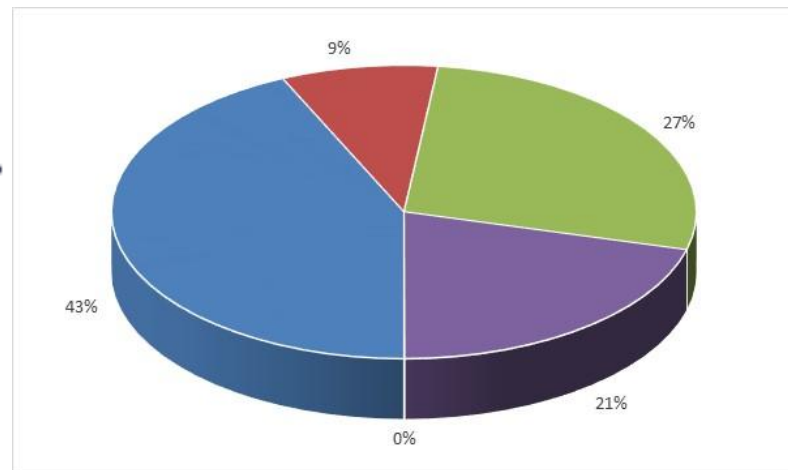
Proizvodnja preasadi

- *Dominantno se proizvode na veliki farmama (preko 90%)*

Gazdinstvo/prasad	2014	
Gazdinstva (up to 100)	235,552	8,15 %
Manje farme (101-500)	829,489	28,69%
Srednje farme (501-1.000)	461,969	15,98%
Velike farme (101+)	1,363,918	47,18%
UKUPNO	2,890,928	100%

March, 2015

Postojeća situacija

Faza 1. Intenzivna vakcinacija (2006-2013)

- Identifikacija i registracija svinja
- Podrška softver Informatičnog Sistema
- Održivo finansiranje iz nacionalnog budžeta
- Kontrola učinka programa vakcinacije
- Poboljšanje biosigurnosnih mera na farmama
- Kontrola kretanja (nelegalno kretanje)
- Kampanja podizanja svesti
- Nadzor divljih svinja

U periodu od 2007-2013 samo 2 epizootije u 2010

Faza 2. Prestanak vakcinacije (od 2016?)

- Novi KKS zakon u Srbiji
- Uskladenost sa EU zakonom
- Strategija kontrole i iskorenjivanja
 - Zoniranje
 - Plan nadzora i monitoringa (domaće i divlje svinje)
- Kompenzacioni fond
- KKS slobodni status
 - Izvoz svinjskog mesa

Podrška EU (Nacionalni-Regionalni IPA programi)

Postojeća situacija

Podrška EU (Nacionalni-Regionalni IPA programi)

Cilj: KKS - Obezbediti dalju podršku unapređenju zdravstvenog stanja životinja u Srbiji putem:

- Dalje transpozicija EU zakonodavstva
- Unapređenja strateškog akcionog plana i programa za suzbijanje, iskorenjivanje i nadzor
- Razvoja mape puta za dobijanje statusa slobodan od bolesti
- Povećanja stope implemenatcije biosigurnosnih mera na farmi svinja

Efekti prestanka vakcinacije na epizootiološku situaciju

Izazovi:

- 1. Imunitet nacionalnog stada pre prestanka vakcinacije**
 - Zavisí od efikasnosti vakcinacije
- 2. Nivo biosigurnosni mera i DFP**
 - Nacionalni nivo, region/zona, nivo farme/kompartmenta
- 3. Kapaciteti veterinarske službe sa suzbijanje žarišta**
 - Najsvetlija tačka sistema
- 4. Postojanje budžetskih sredstava za sprovođenje mera**
 - Suzbijanje bolesti
 - Dijagnsotička ispitivanja
 - Nadoknada šteta
 - Ponovno uspostavljanje statusa zemlje bez KKS
- 5. Podrška u budžetu za obnavljanje stada**
 - Subvencije
 - EU podrška
 - Privatne inicijative

Efekti prestanka vakcinacije na epizootiološku situaciju

Prevenција pojave KKS i drugih bolesti:

- 1. Sveobuhvatna vakcinacija SVIH svinja u zemlji**
- 2. Unpređenje nivoa biosigurnosni mera i sprovođenje DFP**
- 3. Obeležavanje i vakcinacija svinja**
- 4. Kontrola prometa, veterinarska dokumentacija, karantin**
- 5. Saradnja između uzgajivača i veterinarara**
- 6. Prijavljivanje svake sumnje na zaraznu bolest**
- 7. Podizanje kapaciteti veterinarske službe sa suzbijanje žarišta**
- 8. Podizanje budžetskih sredstava za sprovođenje mera**
 - Nacionalni budžet
 - Ulaganje uzgajivača u prevenciju zaraznih bolesti

ХВАЛА

